

Heinolan kaupunki/rakennusvalvonta

**Viite:** Lausuntopyyntö 9.6.2026

**Asia:** Saunan rakentaminen, Kylpylänranta, Heinola

Heinolan kaupunki on pyytänyt lausuntoa rakentamisluvasta, joka koskee saunarakennuksen rakentamista Kylpylänrannan uimarannalle. Lahden museot on lausunut asiaan liittyvästä poikkeamislupahakemuksesta 8.5.2026.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 15.4.2016 päivätyistä suunnitelmista (Arkviiri Oy) seuraavaa.

Heinolan Kylpylänrannan uimaranta on osa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (Heinolan Perspektiivi, RKY 2009; Maaherranpuisto ja rantapuisto, MARY 2024) sekä kansallista kaupunkipuistoa. Heinola tunnettiin 1800-luvun lopulta kylpyläkaupunkina. Ensimmäinen kylpylaitos rakennettiin suunnilleen nykyisen kesäteatterin kohdalle. Vuonna 1931 valmistuivat uudet kylpylaitoksen rakennukset nykyisille paikoilleen Maaherrankadun länsipuolelle. Uimaranta perustettiin kylpylän käyttöön nykyiselle paikalleen 1892, vuosi kylpylän perustamisen jälkeen. 1900-luvun alkupuolella uimarannalta löytyi pukukopit miehille ja naisille, laituri sekä puinen vesikelkkamäki. Alue aidattiin vuonna 1914. (Loci Maisema-arkkitehdit Oy 2022)

Nykyisellään rannalla sijaitsee mm. keltaiseksi maalatut pukukoppi- ja pesutilarakennus ja kuusikulmainen saunarakennus. Eteläosassa on uusi huoltorakennus. Uusi viisineliöinen hirsisauna sijoittuu nykyisen saunan läheisyyteen. Piirustusten mukaan kyseessä on hirsistä rakennettu, perinteisen tyylinen puusauna.

Rakennuksen pieni koko asettaa sopusuhtaiselle julkisivujen suunnittelulle haasteita. Museo katsoo, että nykyisessä koossaan rakennuksen mittasuhteet tekevät siitä muusta alueen rakennuskannasta liian erottuvan. Museo kehottaa vielä tarkastelemaan rakennuksen kokoa ja mittasuhteita harmonisemman kokonaisuuden aikaansaamiseksi. Kylpylänrannan alue on osa Heinolan keskustaa ja sillä on kaupunkimaisen virkistysalueen luonne. Kaupungeissa rakennukset eivät ole olleet perinteisesti hirsipinnalla, vaan ratkaisu on ollut tyyppisempi maaseudulla. Siksi perinteinen hirsisauna ei ole Kylpylänrannassa parhaiten ympäristöönsä sopiva ratkaisu. Museo ehdottaa

rakennuksen verhoamista puulaudoituksella ja sen maalaamista peittomaalilla alueelle sopivaan sävyyn.

**Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo**

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

rakennustutkija Roosa Norrlin

**Tiedoksi:** Museovirasto

**Lähteet:**

Lahden museot. Päijät-Hämeen kulttuuriympäristöselvitys 2024 (MARY2). *Maaherranpuisto ja rantapuisto*. Saatavilla:

<https://experience.arcgis.com/experience/27409c3f50cf433da797bbd721c26adb/page/Selvitykset>

Loci Maisema-arkkitehdit Oy. Heinolan kesksuta-alueen puistoseelvitys. Raportti 28.1.2022. Tilannut Heinolan kaupunki.

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, RKY 2009. *Heinolan Perspektiivi*. Saatavilla: [https://www.rky.fi/read/asp/r\\_kohde\\_det.aspx?KOHDE\\_ID=1896](https://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1896)